

KREDARICA

BILTEN DRUŠTVA SLOVENCEV V NOVEM SADU

Letnik III. št. 10 in 11

WWW.KREDARICA.S5.COM

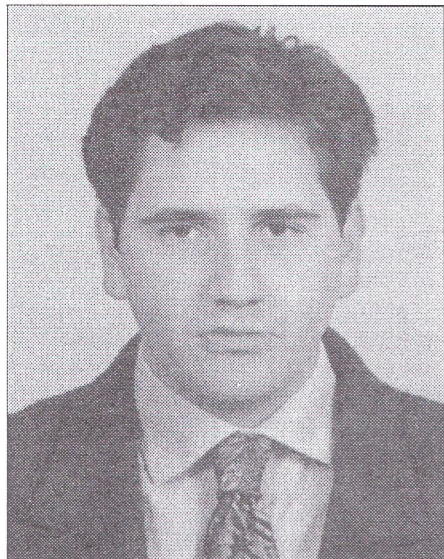
Novi Sad, junij-september 2003.

Održana 7. volilna Skupščina

ALBERT KUŽNER NOVI PREDSEDNIK DS »KREDARICA«

**Rajko Marić izvoljen za predsednika Izvršnega odbora
Sprejeto Sporočilo o delu za 2002. leto in finančno sporočilo za isto
obdobje**

Sedma redna Skupščina Društva Slovencev »Kredarica« v Novem Sadu je održana 9. maja 2003. leta v dvorani Radničkoga doma Novega Sada (Bul. Mihajla Pupina).

Dipl. pravnik Rajko Marić

V pozdravni besedi dosedanjega predsednika DS »Kredarica« Franca Cevca je poudarjeno, da so se na ta dan, zgodili trije pomembni dogodki: Dan zmage nad fašizmom, Dan Evropske unije in naša letna skupščina. Zaželel je uspešno delo Skupščine.

**Sporočilo o delu in finančno
sporočilo za 2002. leto** je podal dosedan-

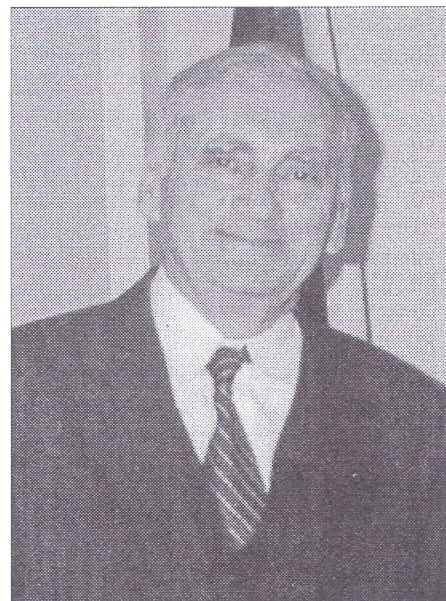
ji predsednik Izvršnega odbora gospod **Albert Kužner**, kot sledi:

Slovenci v Novem Sadu smo se prvič sestali 25.02.1997. leta v prostorih slovaškega društva »Jožef Šafarik«. V istih prostorih smo imeli tudi II. redno skupščino Društva 5.11.1999. leta in III. izredno sejo skupščine 02.02.2001. leta, ko smo dobili ime »Kredarica« in spremenili sedež na Futoško 12. Zatem smo imeli dve redni skupščini in eno izredno. Danes je VII. redna skupščina Društva ali 60. skupni sestanek od ustanovitve.

Kot prvo ugotavljamo, da obstajamo več kot šest let in da nas je vsak dan več, uradno pa štejemo 528 članov. Snidemo se vsak prvi petek v mesecu, kar nam je omogočil Sindikat mesta Novi Sad, za pristojno, nekaj nižjo ceno njihovi dvorani, ki služi v ta namen.

Aktivnosti Društva

V preteklem obdobju smo imeli 15 skupnih sej Društva skupaj z današnjo sejo, 14 sej Izvršnega odbora, večinoma v novih prostorih kluba v Futoški 12. S finančno pomočjo slovenske vlade, Ministrstva za zunanje zadeve, Urada za Slovence v zamejstvu in po svetu smo angažirali prostor od 24m² v Futoški 12 od 1. januarja leta 2000, kjer organiziramo manjše seje, manjša družabna srečanja, pevske vaje, knjižnico, čitalnico in podobno.

Dipl. ing. Albert Kužner

Na sejah Izvršnega odbora in potem na skupnih zborih je obravnavana naslednja tekoča problematika ter razna dejanja in aktivnosti:

- organizacija konzularnega dneva v prostorih kluba vsake prve srede v mesecu, za reševanje zadev in potreb naših članov pa tudi ostalih Slovencev iz Vojvodine;

- sprejemanje sprememb v Statutu za bolj efikasno delo ter potrjali pri ustreznih oblasteh;

- sprejemanje novih članov;
- organiziranje raznih dejavnosti v prostorih Futoške 12;

- priprava letnega finančnega načrta za 2003. leto;

- ob koncu leta 2001 smo si odprli denarni žiro račun pri Panonski banki in potem devizni in denarni račun pri Continental banki, katera bo v kratkem v večinskem lastništvu Ljubljanske banke;

- v kratkem ugasnemo račun pri Panonski banki;

- Izvršni odbor je skušal angažirati poklicno računovodkinjo a smo se po šestih mesecih odpovedali njenih uslug, ker so bile zelo enostranske ter sami organizirali vodenje blagajne in plačevanje vseh računov;

ALBERT KUŽNER NOVI PREDSEDNIK DS »KREDARICA«

-organizacija obujanja spominov na naše pesnike in pisatelje v povezavi s šolo slovenskega jezika;

-udeležba na poletni šoli slovenskega jezika (Vesna Vozar, Bojan Skokandič, Isidora Nikolić, Maja Turk in Milan Nikolić s pisnimi prispevki v štev. 6-7 biltena);

-povišanje članarine Društva na 30 dinarjev, kot vir sredstev za osnovne in skupne potrebe. Člani nad 80 let so oproščeni članarine;

-na posameznih sestankih je obravnavana prisotnost članov na skupnih sestankih, in nekateri so po pismenem opozorilu izstopili iz Društva svojevoljno ali zaradi neplačane članarine več kot 6 mesecev, kar tudi toleriramo (začasno in stalno izključenih je okoli 150 članov);

-vse tri učiteljice so se udeležile seminarja za učiteljice dopolnilnega pouka slovenskega jezika in so poročale o tem;

-nekaj članov sprejema brezplačno »Rodno grudo« in »Našo Slovenijo«;

-redno izhajanje časopisa »Kredarica« vam omogoča, da se lahko podrobneje seznanite o skoraj vseh aktivnostih, ki smo jih omenili v tem poročilu;

-v aprilu leta 2003 smo imeli lepo prireditev v duhu Velikonočnih praznikov;

-Izvršni odbor je sklenil dati vsem tistim članom, ki so pokazali posebno aktivno delo, ki so prispevali finančno in drugo pomoč, donatorstvo in podobno, zahvalnice;

-organizacija pete obletnice obstoja in dela Društva 1. marca leta 2002 s podelitvijo plaketa in zahvalnic najbolj aktivnim članom Društva in širše;

-organizacija zborov v prostorih mestnega sindikata v ul. Bul. Mihajla Pupina vsak prvi petek v mesecu;

-dobro sodelovanje z oblastjo v Novem Sadu in Izvršnim svetom - sekretarijatom za nacionalne manjšine;

-udeležba na sprejemu v Beogradu ob Dnevu državnosti in obisku predsednika dr. Janeza Drnovška (udeleženi Franc Cevc, Ljiljana Cevc in Ivan Zavrtanik);

-obisk slovenskemu Društvu »Sava« v Beogradu 08.02.2002. leta (Albert Kužner, Mirjana Skokandić in Ivan Zavrtanik) in društvu »Planika« v Zrenjaninu 6. novembra leta 2002. (Rajko Marić in Toma Krasula);

-organizacija svete maše v novosadski katedrali »Ime Marijino«, ki jo je opravil monsignor Stanislav Hočevár, beograjski nadškof (v decembru);

-pomoč otrokom v Veterniku (organizacija Emil st. Volkar in Albert Kužner);

-organizacija predavanja dr. Dušanke Kojičić iz Zrenjanina o kardiovaskularnih boleznih;

-sprejem reprezentance Slovenije v gorskem teku na tekmovalju na Fruški Gori (naša udeležba dr. Milan Breberina, Valerija in Emil st. Volkar, Albert Kužner);

-od začetka ustanovitve društev v Beogradu, Zrenjaninu in Subotici, smo v stalni povezavi in menim, da smo jim veliko pomagali z našimi izkušnjami pri njihovih začetnih korakih. Enako tudi Slovencem v

Udeleženci Skupščine

Črni gori;

-organizacija udeležb naših članov na raznih sejmiših v Beogradu, predvsem mladink, v sodelovanju z gospodarsko zbornico Slovenije (glavni organizator Rajko Marić, referent strokovne službe za zaposlovanje in mladino);

-udeležba Rajka Marića na seminarju za mladinske multiplikatorje in posebna udeležba s predstavitvijo Društva na »Vseslovenskem srečanju Slovencev v zamejstvu in po svetu«, ko je bil v državnem zboru v Ljubljani;

-organizacija Miklavža 7. decembra;

-izlet v Beograd -Merkator.

Kulturna in družbena dejavnost pri Društvu

Naše Društvo ima šolo slovenskega jezika, kjer poučujejo učiteljice ga. Desanka Poslon, ga. Silva Stakić in ga. Angelca Arandjelović. Pouk in šolo finansira Ministrstvo za znanost, šolstvo in šport R Slovenije. Pouk je organiziran na Odprti univerzi. Pouku je prisotnih okrog 70-75 slušateljev. Začeli pa smo tudi s poukom predšolskih otrok.

Učenje našega jezika je zanimivo vsem starostnim strukturam. Motiv za učenje je večnamenski: ohranjanje lastne identitete, vzdrževanje zveze z rodnim krajem, želje mladih za učenjem slovenskega jezika ter s kasnejšo možnostjo zaposlitve v Sloveniji.

V naši strukturi je skoraj 100% mešanih zakonov in se slovenski jezik v družinah ne uporablja. Pouk je prava priložnost vsem generacijam po dodatnem učenju in spoznavanju slovenskega jezika in kulture. Za vse to imamo veliko moralno in materialno podporo iz Slovenije. Naši otroci so udeleženci poletnih šol, ki so bile prav tako finančno podpirane od Ministrstva za znanost, šolstvo in šport.

Naše društvo, predvsem slovenska šola, njene učiteljice in učenci, so veliko prispevali pri organiziranju kulturnih prireditev in drugih manifestacij, kot so:

-prireditev kulturnega dneva »Prešernu v čast«, organizator Desanka Poslon;

-obisk slovenskega narodnega gledališča iz Ljubljane (»Čaka-joč Godoa«),

- komad Samjuela Beketa in »Noži v

kokoših« komad Dejvida Herovera) v Novem Sadu;

-obisk in predstavitev članov literarnega kluba »Dragotin Kette« iz Novega mesta in njihov nastop (pobudnik in organizator Danijela Janković, obiskali so nas Klavdija Kotar in Samo Dražumerić);

-v našem biltenu imamo vedno kulturne prispevke o naših pisateljih in pesnikih. Prispevali smo kratke povzetke o življenju le teh in zbirali najlepše odlomke iz njihovih del (Prežihov Voranc, Ela Peroci, Janko Kersnik, Janez Menart, Tone Pavček, Fran Levstik). Prispevke so obdelali Angelca Arandjelović, Zlatica Radisavljević in Zdenka Lukan;

-tu in tam smo imeli v vsaki številki biltena dodatke o slovenskih običajih (št. 5), šegah in navadah (št. 6-7, 8 in 9), ki jih redno pripravlja naša učiteljica slovenščine Angelca Arandjelović;

-predstavitev društva v »Novosadskem klubu« (udeleženci Franja Cevc, Ljiljana Cevc, dr. Milan Breberina in Zdenka Lukan);

-imeli smo priložnost, ob drugi maši na slovenskem in madžarskem jeziku, poslušati mastralno petje zbora »Jacob Petelin Gallus« iz Celovca (12.05.2002);

-nastop in predstava Menartovih »Srednjeveških pridig in balad« učencev gimnazije, ekonomske in trgovske šole iz

Brežic v organizaciji Slovenske izseljenske matice (26.oktober 2002);

-udeležba naše članice Dragice Bogdanović, seminarja za kulturne animatorje slovenskih društev v zamejstvu in po svetu;

-posebno bi omenili zelo zanimive in uspešne predstavitve naših najbolj aktivnih članov s strani gospe Marije Lovrič, kakor tudi predstavitev ga. Jožeta Kersnika, vnuka pisatelja Janka Kersnika, s strani naše zelo aktivne in predvsem uspešne urednice biltena »Kredarica« gospe Zlatice Radisavljevič;

-prve lastne gledališke korake smo lahko videli v delu Toneta Partljiča »Težave s pospravljanjem«, pod vodstvom naše učiteljice Silve Stakič.

Pri Društvu imamo tudi pevski zbor, ki je uspešno sodeloval na omenjenih prireditvah, pod zelo strokovnim vodstvom dirigentov, na začetku gospoda Fedora Prodanova, sedaj pa gospe Suzane Gros. Treba je omeniti uspešen nastop zbora na maši v decembru. Spoštujemo prizadevanje gospe Suzane Gros in smo materijalno podprli nabavo glasbenega instrumenta za boljše delovanje zbora.

Zaključek

V poročilu je podan le jedrnat povzetek našega dela. Lahko smo zadovoljni z rezultati, pogoji za delo vnaprej pa so bolj obetavni. Ugotavljamo, da imamo tudi odstop nekaterih članov, kar pomeni, da mogoče primanjkuje motivacije. Na vseh sestankih je do 50 % prisotnih članov, a nas je čez 500. Moramo povečati družabno življenje, organizirati izlete in podobno. Predlagamo povečanje članov Izvršnega odbora, kar bi pripomoglo kvalitetnejši organizaciji dela in delovanja na posameznih področjih in o tem se bomo še danes pogovarjali. Ostane nam še delovanje strokovnih služb na urejanju biltena, na organizaciji in začasni ali stalni zaposlitvi naših nezaposlenih članov, pravni pomoči, socijalni in zdravstveni skrbi za materijalno šibke člane. Vse to nam v preteklem času ni šlo najbolj od rok.

Še posebno smo zadovoljni, da imamo svoj časopis-bilten, ki uspešno izhaja vsaka tri meseca, hkrati pa vabimo vse člane k sodelovanju.

Menimo tudi, da je povezava z matično domovino veliko boljša, zdaj, ko je naše veleposlaništvo tukaj.

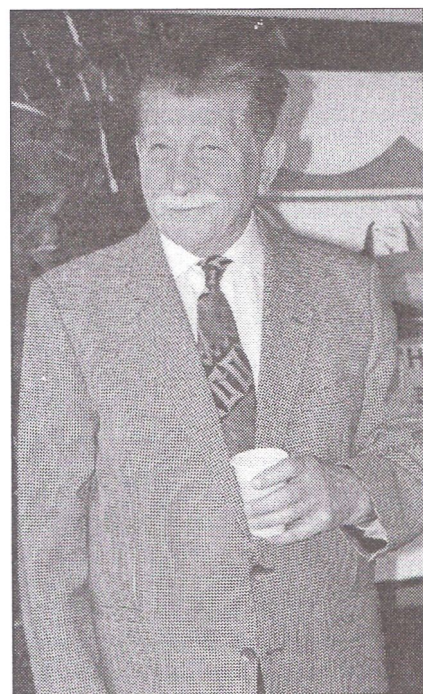
Zahvaljujemo se naši matici Republiki Sloveniji in vsem instancam s katerimi sodelujemo, na njihovi vsestranski pomoči. Prepričani smo, da bomo v bodoče še bolj sodelovali, kajti oni so nam osnovna podpora za naš predvsem kulturni obstoj, v novih pogojih. Še enkrat bi omenili Slovensko veleposlaništvo in katoliško cerkev v Beogradu, Ministrstvo za notranje zadeve, Ministrstvo za zunanje zadeve,

FRANC CEVC DOŽIVLJENJSKI ČASTNI PREDSEDNIK DRUŠTVA SLOVENCEV »KREDARICA«

Dosedanji predsednik Društva Slovencev »Kredarica«, gospod Franc Cevc je bil na imenovani funkciji dva zaporedna mandata in po Statutu Društva ni mogel biti ponovno izvoljen in imenovan na to funkcijo. Zato je na predlog Izvršnega odbora, Skupščina »Kredarica« enoglasno izvolila gospoda Franca Cevca za svojega doživljenjskega častnega predsednika in to pozdravila gromoglasnim aplavzom. To je bil znak spoštovanja za njegov velik prispevek pri ustanavljanju našega Društva, ki je leta 1997 bilo edino slovensko društvo v ZR Jugoslaviji. Tedaj je bilo le 22 članov, ustanovitveni skupščini pa je bilo prisotnih 15. Gospod Franc Cevc je izvoljen za predsednika Izvršnega odbora, gospod Albert Kužner pa za tajnika. Na II Skupščini Društva, novembra 1999. sta bili zaradi večjega pristopa članov, funkciji predsednika Izvršnega odbora in predsednika Društva podeljeni in od takrat do današnje Skupščine je bil gospod Cevc predsednik v dva mandata.

Podajajoč predlog Izvršnega odbora za imenovanje gospoda Cevca kot doživljenjskega častnega predsednika, je gospod Kužner spomnil, da je zelo originalno ime našega Društva »Kredarica« 100 % ideja gospoda Cevca in to nam bo ostalo v trajen spomin, to pa je vpisano tudi na izkaznici DS »Kredarica«. Za njegovo 6-letno delo in prispevanje v pridobivanju renomea našega Društva, so člani društva zahvalni gospodu Cevcu, je končal gospod Kužner.

Dosedanji predsednik DS »Kredarica«, od sedaj pa doživljenjski častni predsednik, gospod Franc Cevc se je z izbranimi besedami obrnil sodelujočim Skupščine in med ostalim dejal:

Dipl. ing. Franc Cevc

-Dragi moji Kredarčani, vse kar se začne se tudi konča! Tako tudi obdobje mojega dela in delovanja, ki smo ga prešli skupaj. Eno obdobje je mimo in je za nami, novo obdobje pa se pričinja!

Poudaril je, da ima naše Društvo velik renome. Vse to pa se je doseglo z delom aktivnih članov in ob pomoči Veleposlaništva Slovenije, ki je v času ustanavljanja našega Društva bilo v Budimpešti, sedaj pa je v Beogradu in je vse mnogo lažje. Izrazil je veliko zahvalo ministrstvu Slovenije s katerimi je sodeloval in ki so dajala in še vedno dajejo finančno in še mnogo drugih pomoči.

Na koncu svojega obračanja je gospod Franc Cevc poudaril, da on ostaja član DS »Kredarica«, čeprav bo v bodoče eno obdobje živel v Sloveniji, eno obdobje pa v Novem Sadu in da bo vedno rad pomagal, kolikor bo v njegovih močeh. Zahvalil se je na počasti, ki mu jo je DS »Kredarica« ukazala.

Mi, člani »Kredarice« želimo dobro zdravje našemu prvemu, dolgoletnemu predsedniku, sedaj pa častnem in doživljenjskem predsedniku gospodu Francu Cevcu ter se veselimo bodočim srečanjem z njim.

Zlatica Radisavljevič

Ministrstvo za znanost, šolstvo in šport ter Ministrstvo za kulturo.

Za delo v prihodnosti imamo natančno formiran in dinamiziran način dela, kar ne pomeni, da novi, konstruktivni predlogi niso dobrodošli. Naše Društvo je postalo mnogoštevilčna organizacija in pomoč vsakega posameznika je dragocena. Predlog novega vodstva, ki ga boste obravnavali in mogoče sprejeli,

pomeni, da želimo obvladati vse potrebe, ki postanejo v taki konstalaciji. Smo dejansko, po strukturi, volonterska organizacija in res potrebujemo čim več aktivnih prispevkov vseh nas, da ne pride do preobremenitve posameznikov, kar lahko povzroči padec kvantitete kot tudi kvalitete našega dela.

PARLAMENTARCI REPUBLIKE SLOVENIJE V BEOGRADU IN NOVEM SADU

Na koncu tega poročila se v imenu Izvršnega odbora zahvaljujem vsem članom na dosedanjem zaupanju, posebej pa vsem tistim članom, ki so prispevali veliko volunteerskega dela, finančno in drugo pomoč.

Zaključne besede gospoda Kužnerja so bile:

V številki 5 našega biltena smo imeli grafit:

»Vidi, vidi! Nič se ne vidi!«,

pa sicer ni tako, kajne? Ko pogledamo za seboj imamo dosti tega za videti in smo prepričani, da bomo v prihodnosti še bolj uspešni!

Poročilo o delu v preteklem obdobju od 01.01.2002 do 09.05.2003 je Skupščina z javno volitvijo, enoglasno sprejela. Potem je dosednji predsednik Izvršnega odbora g. Albert Kužner podal finančno poročilo, ki je prav tako enoglasno sprejeto.

V Beogradu

Slovestni sprejem ob Dnevu osamosvojitve Republike Slovenije

V prostorih hotela Inter-Continental v Beogradu je Veleposlaništvo Republike Slovenije, z ambasadorm gospodom Borutom Šukljjetom na čelu, 24.06.2003, v času od 19. do 21. ure, priredilo sprejem ob Dnevu osamosvojitve Republike Slovenije.

V velelepni prostorih hotela, v zelo slovestnem vzdušju in pristnem slovenskem vinu več vrst in pravi slovenski potici in kraškem pršutu, je potekal sprejem, ki so se ga udeležile najbolj pomembne osebnosti beograjskega diplo-

*On the occasion of the National Day
the Ambassador of the Republic of Slovenia
Borut Šuklje*

matskega kora, imenitne javne osebnosti Beograda, predstavniki slovenskih društev s teritorija SČG, kakor tudi veliko prijateljev Republike Slovenije.

Iz Novega Sada so se sprejema udeležili predsednik Društva Slovencev gospod Albert Kužner, član IO gospod Ivan Zavrtanik ter vodja pouka slovenščine gospa Desa Poslon.

Srečanje, oziroma sprejem, ni bilo samo uspešno in slovestno, temveč tudi zanimivo in brez dvoma koristno.

Desa Poslon

Od 11. do 13. marca so nas obiskali slovenski parlamentarci, skupaj z državnim sekretarjem za Slovence v zamejstvu in po svetu.

V delegaciji so bili: g. **Franc Pukšič**, predsednik komisije za odnose s Slovenci v »zamejstvu in po svetu«, kot šef delegacije, gospa **Marija Pozsonec**, poslanka madžarske narodne manjšine v parlamentu, dr. **Jože Bernik**, poslanec, gospa **Breda Mulec**, strokovni sodelavec, dr. **Črtomir Špacaran**, sekretar

Parlamentarci so posebej obiskali slovensko društvo »Sava« v Beogradu.

Naslednjega dne so nas obiskali v Novem Sadu ter smo imeli priložnost spoznati jih z našim delom bolj konkretno in podrobneje. Spremljal jih je gospod Jožef Dajčman. Po kratkem pogovoru v klubu, smo imeli srečanje v skupščini Avtonomne pokrajine Vojvodine, s podpredsednikom skupščine **Egereši Šandorom** in se pogovarjali o tekočih zadevah,

zgoraj omenjenega »Urada« i gospa **Dolores Selam**, strokovni sodelavec.

Skupni sestanek parlamentarcev in predstavnikov slovenskih društev, ki delujejo na teh prostorih, je bil v slovenskem veleposlaništvu 11.03.2003. leta v Beogradu. Naše Društvo so predstavljali: predsednik Franja Cevc, Albert Kužner, Mirjana Skokandić, Ivan Zavrtanik in Rajko Marić. Sestanek je bil delovnega pomena. Kot ostali smo se mi kot Društvo morali predstaviti. Naš predsednik je govoril na koncu sestanka in je o našem Društvu povedal zelo malo.

ki se nanašajo na današnji čas. Posebno je poudarjeno in predlagano, da naj bi Slovenci ustanovili narodni svet, za kar bi dobili vso potrebno podporo. Po končanem pogovoru se je večina gostov peš vrnila do kluba, kjer je bila pripravljena manjša zakuska. V tistem trenutku smo izvedeli za atentat, ki se je zgodil v Beogradu, na dr. **Zorana Djindjića**, tako da so gostje na hitro obiskali trdnjavo in se vrnili v Beograd. Namen jim je bil obiskati slovensko društvo v Zrenjaninu, kar je odpadlo.

Albert Kužner

Na obisku pri Društvu Slovencev "SAVA" v Beogradu

18. maja smo bile učiteljice slovenskega jezika iz "Kredarice" Silva Stakic, Desa Poslon in jaz povabljene na kulturno prireditev in druženje k Slovincem društva "Sava" v Beograd.

Slušatelj slovenskega jezika so s svojo učiteljico Majo Djukanović pripravili igrice in recitacije pesmi slovenskih pesnikov in pisateljev ter z vsebinami iz šolskega življenja.

Tudi pevske točke je bilo veliko. Gospa Anica Sabo, predsednica Društva vodi otroški pevski zbor. Mlajši so zapeli nekaj otroških, starejša skupina pa nekaj narodnih pesmi.

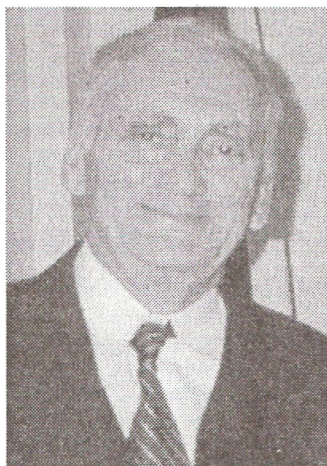
Po prireditvi je bila veselica z bogato obloženimi mizami, kar je bila zasluga pridnih rok članic Društva. Vse je pa spremljala glasba s plošč. Mladi so se zabavali po svoje: plesali so in peli, starejši pa so izkoristili priložnost za medsebojne pogovore.

Beograd smo zapuščale z lepimi vtisi.

Angela Arandjelović

NOVO VODSTVO DRUŠTVA SLOVENCEV »KREDARICA«

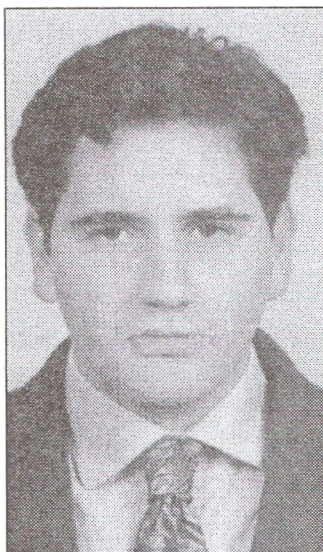
Na 7. redni skupščini Društva Slovencev »Kredarica«, ki je bila 9. maja 2003. leta, je izvoljeno novo vodstvo. Glede na številčnost našega Društva a v smeri boljšega spoznavanja, vam predstavljamo vodstvo v slikah in s podnapisom funkcije:

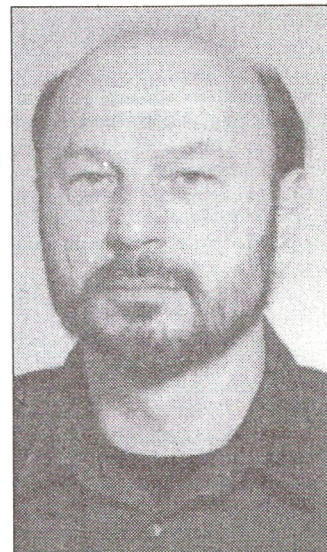
Dipl. ing. Albert Kužner,
predsednik Društva Slovencev
»Kredarica«

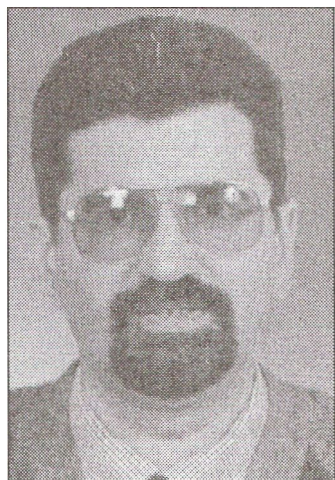
Mirjana Skokandić, član IO in
tajnica Društva

Dipl. pravnik Rajko Marić,
predsednik Izvršnega odbora
DS »Kredarica«

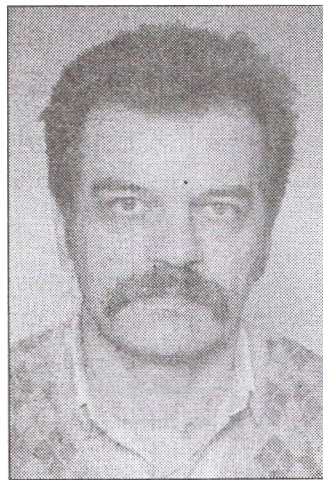
Srdjan Radaković, član IO
in referent za finančne zadeve

Prof. dr. Milan Breberina, član
IO in referent za šport in
rekreacijo

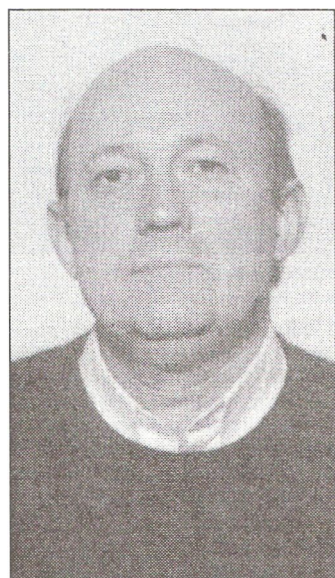
Desanka Poslon, član IO
in referentka za šolstvo

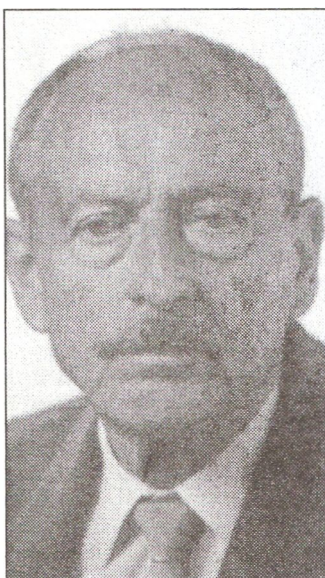
Mirko Pavlič, član IO
in referent za kulturno zabavne
dejavnosti

Elza Ajduković, član IO in
referentka za kulturo

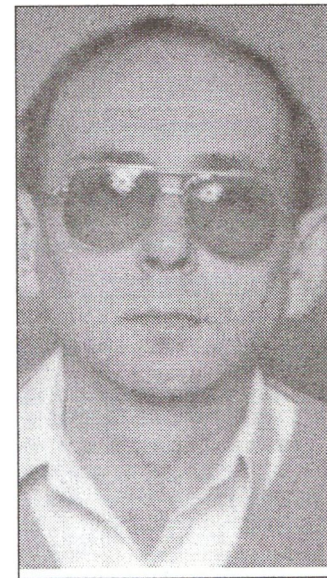
Ivan Zavrtanik, član Izvršnega
odbora

Franc Mihevc, predsednik
Nadzornega odbora

Angelca Arandjelović, član
Nadzornega odbora

Mihajlo Vlasov, član
Nadzornega odbora

KULTURNA PRIREDITEV POSVEČENA SLOVENSKEMU PESNIKU OTONU ŽUPANČIČU

Gostje na prireditvi člani Društva Slovencev »Sava« iz Beograda

Društvo Slovencev »Kredarica« je na svojem rednem mesečnem srečanju, 6. junija 2003. leta, organiziralo kulturno prireditev, posvečeno slovenskemu pesniku Otonu Župančiču. Na omenjeni svečanosti so bili prisotni in tudi aktivni sodelovalci člani Društva Slovencev »Sava« iz Beograda.

Svečanost se je pričela s pozdravnim govorom predsednika gospoda Alberta Kužnerja, zbor pa je zapel Prešernovo Zdravljico.

Povezovalka programa, gospa **Jugoslava Dobrosavljev**, je prebrala kratek življenjepis Otona Župančiča (1878-1949). Poudarila je, da je on po svojem pesniškem izrazu veljal za utemeljitelja slovenske moderne poezije. Rodil se je v Beli krajini. Domači kraj je v njem zapustil prve vtise folklornih posebnosti, blagoglasno govorico, šege in navade. Pesnikovati je začel že v nižji gimnaziji. V času študija na Dunaju (študiral zgodovino in zemljepis) se je družil s slovenskimi in hrvaškimi literati. Živel je v Nemčiji in Parizu. V Parizu je poslušal in bral pesmi francoskih simbolikov. Kot 21-letni študent je izdal prvo pesniško zbirko ljubezenskih pesmi ČAŠA OPOJNOSTI.

Ob Cankarju je Župančič največji prestavnik moderne. Kakor Cankar v prozi in drami, je Župančič

Kot mladinski pesnik je Oton Župančič ustvaril najlepše otroške pesmi: PISANICE, STO UGANK, CIBAN...

V predstavljanju slovenskega pesnika Otona Župančiča in njegovih del so aktivno vlogo imeli učenci šole slovenskega jezika, ki so bili oblečeni v slovenko narodno nošo in recitirali njegove pesmi. Poslušali smo tudi nekaj glasbenih izvedb.

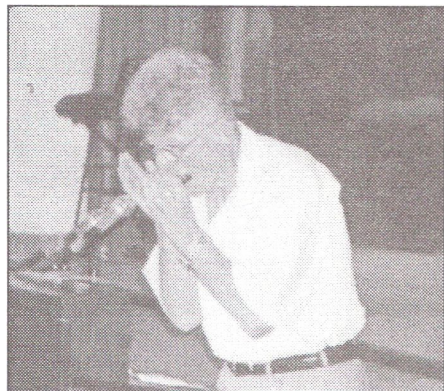
Gospa **Elza Ajduković** je recitirala pesem TIHO, BREZ BESED, gospodična **Marina Kersnik** pa PISMO.

Gospod **Nikola Štrbenk** je na ustni harmoniki

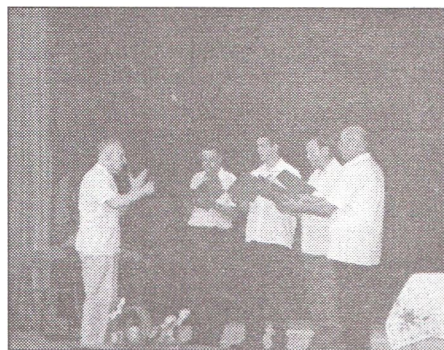
učiteljica šole pouka slovenskega jezika zamislila scenografijo - lepe, velike pisane cvetove, ki so jih malčki držali v rokah in vse skupaj je zgedalo, kot da cvetje recitira, kar malčki pravzaprav tudi so.

Pevski zbor je pod dirigentsko palico gospe **Suzane Gros** in spremljevalke na sintisajzerju gospodične **Dunje Huzjan**, zapel veliko število slovenskih pesmi; TA PAVER PA GRAHOVCO SEJE, LUNA SIJE, ČE SE BOM ŽENIL, SLOVENSKI SMO FANTJE, POJDMO NA ŠTAJERSKO, ZAPLULA JE BARČICA, SPOM-LAD PRAV LUŠTNO JE IN SLOVENIJA OD KOD LEPOTE TVOJE.

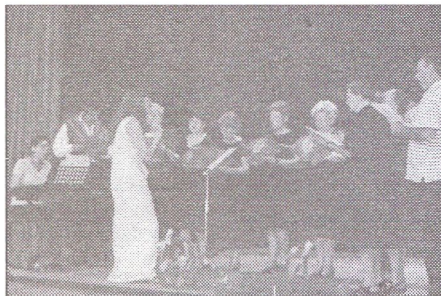
S tem je končan del prireditve, ki jo je omislila in pripravila učiteljica šole dopolnilnega pouka slovenskega jezika, gospa **Angelca Arandjelović** v sodelovanju z gospo **Deso Poslon**. V drugem delu prireditve so bili nastopajoči gostje iz Beograda. Najprej se je prisotnim članom obrnila predsednica Društva »Sava« gospa **Anica Sabo**. Z izbranimi besedami se je zahvalila na povabilu za sodelovanje pri prireditvi in izrazila željo po pogostejših srečanjih naših društev. Sledil je nastop njihovih članov: vokalni kvartet »Sava« z dirigentom gospodom **Zlatanom Vaudom**. Zapeli so nekoliko pesmi in dobili velik aplavz.

Gospod Nikola Štrbenk

Vokalni kvartet »Sava« in dirigent gospod Zlatan Vauda

Pevski zbor »Kredarica« in pevovodkinja gospa Suzana Gros

Najmlajši recitatorji in učiteljica gospa Deso Poslon

Pevski zbor »Sava« in pevovodkinja gospa Anica Sabo

Ivona Skokandić in Miro Ilić

Gospod Ivan Debeljak

izrazil odpor proti staremu svetu in se zamislil v socialno problematiko, izpovedal vero in moč naroda in njegovo zmago. Vse to je izrazil v pesniških zbirkah DUMA, SAMOGOVORI, ZIMZELEN POD SNEGOM.

Je naš najboljši prevajalec, saj je preli v slovenščino 15 Shakespearovih dram in komedij ter mnogo najboljših del francoske, angleške, ruske in češke književnosti. Napisal je tudi svoje edino dramsko delo, zgodovinsko tragedijo VERONIKA DESENIŠKA.

Slovensko pesništvo je Župančič obogatil s prostimi ritmi, sproščenim slogom, muzikalno ubranimi verzmi in folklornimi posebnostmi iz Bele krajine.

zelo lepo zaigral venček slovenskih narodnih pesmi in vnesel živahno vzdušje sami prireditvi.

Gospod **Mirko Pavlič** je recitiral pesem ZELENJI JURIJ, **Ivona Skokandić** in **Miro Ilić** sta recitirala BREZO TENKOLASKO. Nastopili so tudi mladi umetniki **Milan Nikolić**, ki je zaigral na fagotu Čerepinova FAGOT SOLO in **Jovan Ranitović**, ki je na sintisajzerju zaigral dve skladbi: ALEGRO od Bacha in TARANTELO od Prokofjeva.

Zatem so nastopili najmlajši slušatelji slovenskega jezika **Vlatka** in **Milan Ajduković** ter **Sonja Cvetinić**. Recitirali so nekaj otroških pesmi Otona Župančiča ter izzvali velike simpatije in aplavz prisotnih. Ob tej prigodi je gospa Desanka Poslon,

Nastopil je tudi mešani pevski zbor »Sava« z nekoliko pesmi, dirigent pa je njihova predsednica gospa **Anica Sabo**. Na njeno povabilo so vsi prisotni zapeli skupaj z zborom, znano slovensko pesem NA PLAN-INCAH.

Druženje se je končalo z veselimi slovenskimi narodnimi pesmimi, ki jih je na diatonični harmoniki izvedel gospod **Ivan Debeljak**. Zvenelo je enkratno, nekateri so celo zaplesali.

Upajmo in se veselimo novim srečanjem in druženjem, ki so jih vnaprej ugovorili predsednik »Kredarice« Albert Kužner in predsednica »Save« gospa Anica Sabo.

Zlatica Radisavljević

MILAN PODGORNİK "TALIJAN", LETALEC PREKOMOREC - AVTOELEKTRIČAR V POKOJU DANES

V tihi novosadski ulici z lepim imenom Ružin gaj, številka 29 je hiša v kateri živi družina Podgornik. Vrelega junijskega nedeljskega popoldneva, ko se niti zdravi ne počutijo najbolje, po dogovoru, sem obiskala člana našega Društva gospoda Milana Podgornika - "Talijana" z željo, da vidim, kako se počuti in z namenom, da vam ga predstavim.

Ko smo se pogovorili o zdravju in vremenu, gospod ima težave z astmo, sem ga zaprosila:

Bi mi prosim povedali nekaj o sebi?

Rojen sem v Vrtovinu, občina Črniče, sedaj Nova Gorica 18.03.1923. leta. Bilo nas je devet otrok, a jaz sem bil najmlajši. Imel sem štiri sestre in štiri brate. Moj oče je bil zidar, imeli pa smo tudi gostilno. Kot otrok sem šel v šolo od 1. do 8. razreda v Vrtovinu, ki je bila pod italijansko upravo. Po končani osnovni šoli sem se šel učiti na Občine.

Družina Podgornik je imela tedaj svoje podjetje "Avtotransport" in farmo na kateri sem delal. Delal sem okoli krav, molzel in raznašal mleko. Ko sem se izučil poklica, sem šel domov in kmalu za tem dobil poziv za italijansko vojsko.

Da bi se bolje razumel ta čas odločila sem se za malo zgodovine. To so bila leta II. svetovne vojne. Primorci in Istrani (primorski Slovenci in istrski Hrvati) so že bili v italijanskih kolonijah pred II. svetovno vojno v Afriki. Mussolinijeva Italija je izvedla tudi obsežno mobilizacijo. Mnogo rekrutov s Primorskega in iz Istre je moralo tedaj v Afriko (Etiopija, Eritreja, Italijanska Somalija na vzhodni ter Libija, Tripolitanija, Tunizija, Maroko, Alžirija in Egipt, bojišča v severni Afriki; tudi na Srednjem vzhodu, Blžnjem vzhodu; kot v južni Evropi - v Grčijo, Albanijo in Makedonijo) in v razne enote.

Vojna, ujetniki, taborišča...

Zelo pomemben rod vojske so bili letalci primorci v ujetniških taboriščih v Alžiriji v Maison Blanche (Mejson Blanš) in Bufarik (Bufarik), ki sta imeli skupaj 1332 letalcev prekomorcev od skupno 2211, koliko jih je bilo v severni Afriki.

Po porazu pri El Alameinu (23.10. - 04. 11. 1942) je dejansko razpadlo skupno nemško-italijansko vojaško poveljstvo v Afriki. Dve armadi sta se poslej borili ločeno druga od druge.

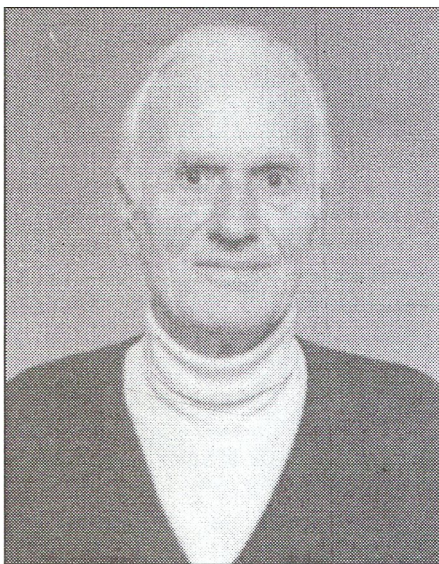
Po uspešnem zavezniškem izkrcanju na Siciliji 10. 07. 1943 je bila usoda Mussolinija zapečaten.

V tistem času je bilo na Sardiniji in tudi na Siciliji vse več prisotno antifašistično dejanje in narodnoosvobodilno gibanje med Primorci in Istrani, ki so bili most med Sicilijo in Afriko.

Razglas naprednih letalcev (s Srednjega vzhoda) Jugoslovanom v tujini, kakor tudi izredno pomembni dogodki kot so II. zasedanje AVNOJ-a v Jajcu in teheranska konferenca od 29. 11. - 01. 12. 1943 (Roosevelt, Churchill in Stalin), so močno vplivali na odločitve Primorcev in Istranov. V alžirski pokrajini je bilo od 11. maja 1944. leta dalje v raznih taboriščih, kjer so se nahajali večinoma bivši pripadniki italijanskih "posebnih kazenskih enot" organizirano plebiscitarno glasovanje za

Tita, ali za kralja. Rezultat je bil 95% za Tita. Sledilo je vključevanje borcev prekomorskih brigad v NOVJ.

V vojni literaturi, ki govori o tem času, se spominja Vaše ime v "Abecednem seznamu letalcev prekomorcev - Seznam 5" in se nahaja Vaša fotografija kot pripadnika tehničnega osebja Prve eskadrilje NOVJ. Kako ste Vi "pregrmeli" ta leta?

Leta 1942 so nas mobilizirali in odpeljali v Gorico, potem v Toskano (Italija) - Arezzo, v 87. regiment fanterije (pešadije) II. četa polka rekrutov. 1944. leta so nas pobrali in odpeljali na Sicilijo. S Sicilije pa z angloameriškimi trupami gremo kot vojni ujetniki iz Palermo (Sicilija) v Bizerto, nedaleč od Tunisa, Tunizija (Afrika), potem v Alžirijo. Na največjem letališču v severni Afriki v Maison Blanche ostanemo ves čas do vkrcavanja 15. 11. 1944 za jug Italije v Taranto.

Od tu v luko Bari, potem v Dubrovnik 01. 12. 1944. leta. Sledi Trebinje, Nikšić, Kolašin, Kuršumlja, Niš, Aleksinac, Paraćin, Svetozarevo in Beograd. Takrat je bil 25. december 1944. leta, vse peš, noč in dan. Iz Beograda sem razporejen v Rumo, potem v Novi Sad, v Bački Brestovac, kjer smo locirani. To je začetek 1945. leta.

Tu sem spoznal svojo soprogo Ajdžanović Mirjano, ki se je učila za krojačico nasproti letališkega urada. Takrat pride do demobilizacije in grem v Ljubljano, potem v Vrtovin.

Konec 1945. leta je v Ubu padel moj brat Stanko (1922. letnik), uredil sem papirje, da lahko grem poiskati njegov grob in da obiščem bodočo soprogo.

Poročila sva se 18. 09. 1946. leta v Bačkem Brestovcu. V začetku marca 1947. leta sem prišel v Novi Sad, dva do tri meseca kasneje pa še soproga.

Kaj ste delali v Novem Sadu?

Delal sem v Vodni zajednici, Pošti, Autovojvodini. S kolegom Markom Beljanskim odpreva avtoelektrično delavnico, a po njegov-

em odhodu v Ameriko, sem odprl svojo delavnico v Futoški ulici št. 57, ker sem meddobno dobil državljanstvo.

Okoli 40 let sem delal v delavnici, bil sem priznat, pošten in spoštovan mojster. Delavnica se je imenovala "Rotor". Okoli deset vrstnih mojstrov danes dela v svojih delavnicah v Novem Sadu in radi se spominjajo dni učenja svojega poklica. Imel sem raznovrstno klientelo.

V družini imam dva sina, Zvonka, prof. biologije in Djordjeta, ekonomista. Potem vnuka Aleksandra (oče Zvonko) in vnukinjo Džoano (oče Djordje). Snahi sta mi Marija in Normita.

Vaše zveze s slovenstvom?

Zveze danes s Slovenijo obstajajo. Otroci-potomci živijo v Sloveniji, Italiji in Avstraliji. Slišimo se, a leta 1996 sem bil zadnjikrat v Vrtovinu na sestrlično povabilo.

Vaš vzdevek je "Talijan".

Nam lahko poveste kakšno zanimivost?

Dobro sem govoril italijanščino, pa so me klicali, da tolmačim v policiji, sodišču in bolnici. Tako sem dobil vzdevek "Talijan". Sklenjena so mnoga prijateljstva. Smatram, da je kozmopolitizem najboljša vrлина med ljudmi.

Bili ste med utemeljitelji Društva Slovencev "Kredarica". Kakšni so Vaši spomini?

Drago mi je bilo, da se v teh težkih časih družimo, zberemo in pogovarjamo. Bila je velika prednost, da je Slovenija pokazala skrb za Slovence izven dežele. Poslala nam je pomoč, katere bi nam bila še danes kako potrebna. Počutili smo se bolje in sigurneje.

Bil sem med utemeljitelji DS "Kredarica". Zahvaljujem se gospodu Ivanu Zavrtaniku, ker se je spomnil, da sem od začetka bil aktiven in da je on sprejel na moj predlog. Bilo nas je malo. Tudi moji otroci so pristopili takrat kot jaz. Od one majhne skupine, koliko je Društvo danes!

Kaj bi sporočili?

Želim vse najboljše in da bi se Društvo še povečalo. Nekoliko, okrog deset, sem jih jaz usmeril v Društvo. Slobodan Ubiparip ni Slovenec, ali je živel in delal v Celju z družino (Aero Celje) okoli 15 let. Pred tremi leti sva se srečala v neki prodajalni; pogovarjala sva se v slovenščini. Takrat je dejal: "En Bosanec postane član DS "Kredarica". Tu je tudi Vlasov, ki je zelo aktiven, a ni Slovenec.

Lepo bi bilo, da bi člani Društva bolj skrbeli za ostarele člane. Sem težek astmatik in zahvaljujem se prijateljem iz Društva, ki so me obiskali.

Ob slovesu od prijazne družine Podgornik sem zaželela, da bi gospodu Milanu bilo bolje, da bo tako, da zopet vozi kolo, če že ne more biti pri letalu. Na oglu ulice se poslovim od gospe Mirjane in opazujem grlice, ki letijo v zraku.

Pogovor vodila:
Marija Lovrić

BRALNA ZNAČKA V REPUBLIKI SLOVENIJI

B r a l n a z n a č k a je gibanje, ki otroke in mlade spodbuja k branju. Organizatorji se trudijo, da bi otrokom in mladim olajšali in polepšali stik s knjigo in jim pomagali, da bi se spoprijateljili z njo. Želijo si še več: da bi mladi postali redni bralci in bi to ostali tudi kasneje v življenju.

D r u š t v o B r a l n a z n a č k a S l o v e n i j e - Z P M S skuša povezati vsa in vsakršna prizadevanja v Sloveniji, da bi mladi (več) brali. Program gibanja uresničujejo mentorji

po vrtcih, osnovnih in srednjih šolah po vsej Sloveniji.

P r o g r a m D r u š t v a B r a l n a z n a č k a S l o v e n i j e temelji na več kot 40-letni tradiciji. Prve - **P r e ž i h o v e z n a č k e** (ime so dobile po koroškem pisatelju Prežihu Vorancu), so bile podeljene maja 1961 na Koroškem.

Danes se **B r a l n a z n a č k a** dogaja na 99% osnovnih šol v Sloveniji, a v tovrstno branje se vključuje kar 55% osnovnošolcev, to je približno 140.000 otrok.

Vsako leto nosi ime drugega slovenskega pesnika ali

pisatelja. V šolskem letu 2002/03 se imenuje po **p r e k m u r s k e m p i s a t e l j u MIŠKU KRANJCU**.

Na koncu šol. leta je preverjanje znanja prebranih knjig, književnih kvizov, križank... in podelitev nagrad. Nagrade so knjižne zbirke, izleti in letovanja.

V **B r a l n o z n a č k o** se lahko vključijo tudi mladi slovenskega rodu iz zamejstva in tujine. Elektronska pošta: bralna.znacka@siol.net

Angela
Arandjelović

STARA JABLANA

Okrog hiše je bil prostran vrt, ograjen z drogovi in latami, kakor so ograjeni vrtovi v gorah. Na tem vrtu je bilo mnogo sadnega drevja, po večini še mladega, nekaj celo pred nedavnim zasajenega. Za hišo pa je med tem mladim drevjem stala stara, zelo stara jablana, z raskavo skorjo, brez vrha, z odžaganimi vejami, ki so nekatere na novo pognale. Le ena sama veja je bila še nedotaknjena, zdrava. Debeli kakor kakšno drevo je visela vodoravno in se je vzdignila bele, kjer se je razširila v manjše veje. Tiste veje, ki so iz odžaganih pognale, so cvetele vedno jeseni, le ona stara, nedotaknjena, je cvetela spomladi. A tudi ta ni že dolgo rodila.

Ampak takrat, ko je oče Presečnik prvič navezal mladem Tončku vrv na to vejo, kjer naj bi se gugal, je jablana bila še košata, daš že stara. Tončku je bilo komaj eno leto. Odlej so ga tam vsak dan zibali. Vrv razen pozimi niso nikdar sneli. Ko je dorasčal, se je sam gugal. V gorah ni bilo otrok, da bi se gugali z njim, pa si je pomagal, kakor je vedel in znal.

Ko se je tako že nekaj let gugal, se je sosedovim, ki so bili za nekaj strešijev daleč, rodila hčerka. In ko je ta dorasčala in ko je prišla nekega dne z materjo k Presečnikovim, ji je Tonček takoj razkazal svojo gugalnico. Poslej sta se skupaj gugala. Poslej sta bili na vejo te stare jablane navezani dve vrvi, da ni bilo treba enemu čakati, ko je drugi imel zabavo. Spomlad

je jablana cvetela, jeseni pa so na njej zorela lepa jabolka, ki sta jih gugajoč se jedla in pri tem zaveda modrovala, kakor pač modrujejo otroci. In tako sta modrovala tudi nekega dne, ko je jablana najlepše cvetela, njima pa je bilo: Tončku dvanajst, Manca pa sedem let. Tedaj, ko sta v zraku plovila vstrie, je rekel Tonček:

»Ko dorasteš, Manca, te vzamem za ženo. Mislim, da nimas nič proti?«

Manca ni prav nič zarlela, zdelo se ji je naravno, premislila je, nato pa odgovorila sila resno:

»Dobra žena ti bom, samo tepti me ne boš smel. Ali me ne bos?«

»Ne bom te teptel.« je odvrnil pametno, »zakaj naj bi te pa? Saj boš pridna in poštena?«

»Saj si lahko misliš.« je odvrnila. »Samo strah me je, če bi me teptel. Naš ata skoraj vsak dan tepejo mamu. Niman rada ato. Ti ne smeš biti tak.«

»Še dotaknil se te ne bom!« je dejal morno in resno.

»Tudi piti ne boš smel.« je dejala, ko sta bila visoko v zraku.

Malo je pomislil, nato pa odvrnil: »Pil bom. Ker kakšen možak pa je, kdor ne pije? Saj bi me bilo sram.«

Zdaj je ona mislila. In ko sta bila na drugi strani v zraku, je rekla: »Če boš že pil, vsaj pijanec ne smeš postati. Sicer te ne vramem. Naš ata se večkrat opijejo in to je tako grlo!«

»Pijanec ne bom.« je obljubil. »Če bi pa že moral biti, ne bom srov. Vesel pijanec bom in bom samo prepeval.« Manca je spet mislila pa dejala:

»Ne, boje bo, če sploh ne piješ. Saj si k ljub temu lahko vesel. — In kaditi ne smeš.«

»Kadil bom, to si lahko misliš! Saj bi me bilo sram, če v nedeljo pred cerkvijo ne bi kadil cigare.«

»Pa vsaj pipe ne smeš.« je zaprosila. »Iz pipe tako strašno smrdi. Naš ata kadijo iz pipe. — In kleti ne smeš. To je tako grdo! Naš ata vedno kofeje, da me je kar sram, mater pa sram.«

»Klet ne bom, Manca, če tako boš.« je obljubil. »Tako kak primejduš bom pa včasih rekel. To se spodobi za možaka.«

»No.« je privolila Manca, »to ti že dovoli, ker vsi tako govorijo. Samo kaj hujšega ne smeš! In za drugimi ženskami ne smeš gledati, pa meni baba ali kaj podobnega reči!«

»Ne bom gledal za drugimi, ti povem. Ker če to rad imam in če si lepa, zakaj naj bi gledal še za drugimi, ne? Tudi ti nikdar ne bom rekel baba. Tako se reče samo tistim babicam, ki so slabe. Ti si pa dobra.«

»Naša mama so tudi dobri, pa jim vendar ata rečejo baba in hujše stvari, ki niso za nikogar.«

»No.« je obljubil. »lahko si misliš, da ne bom tak kakor vaš ata!«

Tako sta se pomenila Presečnikov Tonček in Rejninkova Manca, ko je bilo njemu dvanajst, njej pa sedem let! Še sta se gugala leto in kaj, potem pa sta dorasčala in nekaj let sta se že kar sramežljivo spogledovali, če sta se že srečala. Srečavni se sta si želela, aji nista utegnili od dela in nekako ju je bilo sram. Tako so minila leta. Dorasla sta in tedaj se je zgodilo nekega nedeljskega popoldneva, da je Manca, že zrelo deklet,

MIŠKO KRANJEC

(1908-1983)

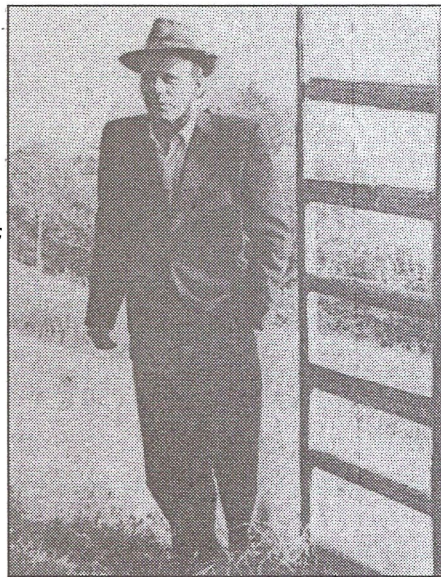
Miško Kranjec je prikazal v svojih delih prekmurskega človeka v predaprilski Jugoslaviji in na prehodu iz kapitalizma v socializem. Rodil se je sezonskemu delavcu v Veliki Polani pri Lendavi. Rastel je v revnih razmerah, ker je bil nadarjen, so mu učitelji omogočili, da je šel v ljubljansko gimnazijo. Tu se je kmalu priključil revolucionarni mladini. Po končani gimnaziji je študiral slavistiko, vendar študija ni dokončal. Naselil se je doma in se popolnoma posvetil pisateljevanju.

Bil je urednik naprednih časopisov, ki so izhajali v Prekmurju. Med narodnooslobodilno borbo je bil med prvimi organizatorji ljudskega upora proti okupatorju v Prekmurju. Kasneje je odšel v partizane. Zaradi svojih zaslug v naprednem gibanju in v slovenski književnosti je bil izvoljen za ljudskega poslanca, ter za člana Slovenske akademije znanosti in umetnosti.

Kranjčevo pisateljsko delo je izredno bogato. Njegovo delo obsega novele, povesti in romane, ki pripovedujejo o Prekmurju, sicer plodni zemlji, ki pa ni mogla prerediti vseh svojih ljudi, ker so bili najboljši kosi v lasti veleposestnikov. Zemlja je bila prenaseljena, fantje in dekleta, moške in žene so odhajali v svet - za kruhom, za srečo.

To življenje je snov Kranjčevih predvojnih romanov: *Težaki*, *Os življenja*, *Kapitanovi*, *Povest o dobri*

h l j u d e h in drugih. Za Kranjca je značilno da mnogo premišljuje, čustvuje in sočustvuje. Ta lastnost je še bolj prišla do

izraza v povojnih novelah, ki jih je izdal v več zbirkah. *Tiho žitje in pejsaži* so izšle takoj po vojni in v njih je Kranjec prikazal Štajersko v času fašistične okupacije. V zbirkah *Čarni nasmehi* in *Imel sem jih rad* se je zopet vrnil v Prekmurje in se z vso ljubeznijo spominja svoje revne mladosti v prekmurski vasi,

svojega očeta in matere, svojih bratov in ostalih vaščanov. Te novele olepšujejo mnogi orisi narave. Tudi roman *Maldaost v močvirju*, ki je bil nagrajen 1963. leta s Prešernovo nagrado, je umetniška pripoved o pisateljevem otroštvu in deških letih, o pretresljivi prekmurski revščini, ki je bila zraščena s pisateljevo mladostjo.

Zgodbe o sebi, svojem rodu, sosedih in drugih vaščanih pa zaključuje v delu:

Strici so mi povedali.

Kranjec zna življenje dobro opazovati in prikazovati. Za njegovo pisanje je značilno čustveno razmerje do ljudi in narave, zlasti do prekmurske pokrajine. Zato je v večini del mnogo liričnosti.

Miško Kranjec je vnesel v knjižno slovenščino nekaj prekmurskih izrazov, ki dajejo njegovemu jeziku sočnost in barvitost.

Priredila:
Angela Arandjelović

prišla k Presečnikovim, kjer je po naključju našla Toneta samega doma. S častnikom je ležal pod jablano, pa bolj gledal v vejo nad seboj, kjer sonce ni moglo prodreti skozi listje. Manca je zelo zardela, ker ga je našla samega, njemu pa je kmalu odleglo in ji je ponudil prostor ob sebi. Ne po Tonetu, pač pa se je ozrla po stari jablani, ki je bila zdaj že močno okleščena, pa je kljub temu hranila več kot dovolj spominov.

»Oklestiti smo jo morali,« je dejal, »ker so se ji veje posušile. Samo ta je še ostala. Čudna jablana: one obsekane so pognale mladike in te mladike cvetejo vsako jesen, ta stara veja pa cvete spomnidi. Ne rodi pa prav nič. Kljub temu je ne bom posekal.«

»Ne boš je posekal?« je dejala tiho.

»Ne,« je pritrđil, »nikdar je ne bom. Oče jo je že hotel, jaz pa nisem dal. — Ali se spominjaš, kako sva se ta nekoč gugala? Zardela je, pobesila oči, a se ljubko nasmehnila. »Ali se spominjaš, kaj si mi tedaj obljubila?« Smehljala se je tudi zdaj, a že nekam grenko; naposled je dejala mirno:

»Bila sva otroka. Zdaj pa je vse drugače!«

Mislil je nekoliko, čez čas pa odvrnil tiho, a resno:

»Nič ni drugače. Ali prideš k nam? Hočeš?«

Odkimala je. »Tokrat sva bila otroka. Zdaj pa drugi odločajo. Saj veš, da vaši ne morejo naših. Oče je pijanec in revni smo postali...«

»To ni nič. Tebe hočem. In naši mi ne bodo nič rekli. Samo reci, če hočeš, pa pridem pote! Res pridem!«

In po daljšem premisleku je odvrnila: »Če vaši ne bodo preveč proti, pa pridem.« Kimal je zadovoljno, žuljil travo in naposled dejal tiho:

»Manca, poljubil te bom, če ne boš huda?«

»Ne,« je odvrnila in zardela. »Bo kdo videl. Če že mora biti, pa drugič in drugod!«

»Ne,« je dejal, »pa naj vidi!« In že jo je pritegnil k sebi in poljubil. »Tako, zdaj sva se dogovorila.« In čez čas je dejal trdno: »Te jablane ne bom nikdar posekal. Ostala nama bo za spomin, ne? Dokler bo stala, se bova rada imela.«

»Da, rada te bom vedno imela.«

Dve leti kasneje je mladi Presečnik prečl ponesel ven svojega leto starega otroka, navezal vrv na vejo stare jablane in ga gugal. Otroku je ugajalo, da bi se kar neprestano gugal. Za prvo so prišli še štirje otroci in vsak se je hotel gugati na tej stari jablani.

»Ne,« je rekel Tone Manca, »nikdar je ne bom posekal. Nama je prinesla toliko sreče, ko sva se tu gugala. Najini otroci se prav tako radi gugajo na ojej. Ostala nama bo za spomin. Če po čem, po njej bi se rad ozrl, ko bom umiral.«

»Ne sines je posekati,« je dejala Manca smehljaje.

»Tu sva se srečala, srečo nama je prinesla...«

»Ko ti bom poslednjič segel v roko,« je dejal in se nekaj zamislil. »Se bova ozrla po njej in spomnila se bova vsega...«

In tako se je zgodilo... nekega dne...

Nekega dne, mnogo let kasneje, ko so otroci že dorasli in ko so prišla tista strašna leta, so prišli tudi k Presečnikovim Švabi. Povezali so Toneta in Manca, sodili so jima: dva otroka sta šla k partizanom, dekleti, ki so ju imeeli vjeti z njima, da sta podpirali partizane. Tudi sama da sta podpirala partizane, vedno pazila, če se bližajo oni. Švabi!

In na tisto vejo, kjer sta se nekoč otroka gugala, so navezali dve vrvi in napravili zanki. Povedli so ju pod jablano, pod tisto staro vejo. Bila je jesen. Mladike na odžganih vejah so razkošno cvetele, s tistim lepim belim, rablo ružno nadahnjanim cvetom. Stala sta tam. Tone in Manca, stala sta in se ozirala drug po drugem. In potem sta se ozrla po veji nad sabo, po tisti, kjer so zdaj visele vrvi. Vse je bilo tako strašno podobno nečemu... nečemu nekdanjemu, mladosti; tisti mladosti, ko sta se otroka tu srečala. Čeprav je imel povezane roke, se je Tone vendar dotaknil Mančine roke in se grenko nasmehljal.

»Tu sva se srečala. Manca,« Manca mu je vrnila z grenkim nasmehom. »Tu sem ti povedal, da te ljubim in ti si mi rekla, da mi boš žena.« Tudi zdaj se je grenko smehljala. »In tu, sem rekel, bi ti rad segel v roko, ko bom umiral. Glej, izpolnilo se mi je.« Tokrat sta se oba grenko nasmehnila. »Samo to mi še povej: ali si bila srečna?«

Pogledala mu je naravnost v oči, globoke, kakor morda še nikdar ne, in je dejala: »Bila sem srečna. Pa ti, ali si bil srečen?«

»Bil sem srečen,« je rekel Tone in priklinal. »Te sreče nama ne morejo ukrasti, ne?«

»Ne, ne morejo nama je.«

Tam na tisti stari jablani, ki cvete spomnidi in jeseni, sta ostala samo dva koščka vrvi: prvi one, ki so nanjo obesili Toneta, a se je odrgala, drugi pa od Mančine: njeno so prerezali. Dom so požgali, dekleti pa odvedli. Sinova sta bila pri partizanih.

260

Tam na tisti stari jablani sta morda še zdaj koščka vrvi, ki sta ostala od strašne gugalice. Nikdar ju ni nihče snel, nihče se ju ni dotaknil. Ostala bosta tam, dokler ne preperita, ali dokler se jablan ne posuši. Saj zdaj nima komu več stati: nima komu hraniti spominov na lepo srečo. Stara Presečnikova, ki sta jo tako ljubila, sta mrtva. Ali pa si jo bodo otroci, ako se vrnejo, ohranili za spomin? Ne, za spomin na srečo, temveč za spomin na strašno dni? Ne, tak spomin je pregrenak, premučna bi bilo vsak dan gledati na tisto staro jablano, na tisto vejo, kjer se je začela in končala sreča njihovih staršev.

A R B O R E T U M

Za vsakega prebivalca Slovenije po eden tulipan

Prav gotovo se sprašujete kaj je to. To je velik botaničen vrt, ki se razprostira na površini desetih hektarjev, v Volčjem potoku v bližini Kamnika, oddaljen 20 km od Ljubljane. Če še nikoli niste bili tam, obvezno pojdite. Letos koncem aprila so se ponovno odprla vrata za obiskovalce. Fascinantno! Preko 2 milijona tulipanov na enem mestu. Posadili so

za vsakega prebivalca Slovenije po enega. Razporejeni so v različnih pravilnih oblikah ali formah, sami ali v kombinaciji z drugimi rožami različnih

brih, položenih na zemljo, ob fontanah.... Kakšen občutek! Orhideje povsod okrog tebe, zraven tebe, iznad

Pava iz rož

tebe. Nestvarni svet lepote, pretkan s cvrčanjem ptic in šumenjem vode.

Po iztopu iz tega nestvarnega sveta,

se znajdeš poleg malega jezercja, in ko ga prečkaš preko mostička, dospeš do malega pobočja po katerem se ponosno spuščata repa dveh prelepih pavov. Prvi je rožnate, drugi pa modre barve. Jasno vam je, da nista prava, ampak narejena od brezštevilčnih različnih rož, prvi od modrih,

vijoličastih in belih, a drugi od rožnatih, barve ciklame in belih. Seveda, onadva dominirata temu prostoru. Nad njima se razprostira stoleten gozd, ki je sestavljen del botaničnega vrta z rasnovrstnimi vrstami rastlinja iz mnogih koncev sveta.

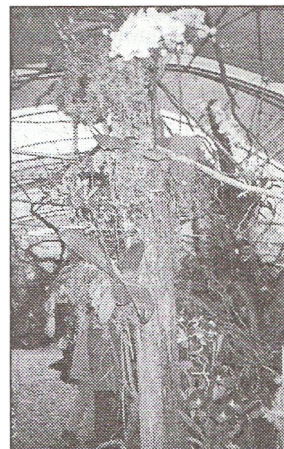
Kadar se utrudite od vse te lepote, se lahko usedete v restavracijo na vzpe-

tini, od koder imate čudovit pogled na Arboretum. Na vidiku vam je mama slonica z nekoliko slončki, vsi narejeni iz okrasnega šibja.

Dolgo smo že v tem cvetnem raju. Koliko je ura, boste lahko ugotovili, kadar se boste sprehodili do velike sončne ure, rožne ure, ki sta ji kazalca velika kot jarbol jadrnice. Njuna senca pada na rimske številke, narejene iz okrasnega in kratko striženega šibja. Okoli ure so razporejeni planeti sončnega sistema v raznovrstnih cvetovih, za vsak planet ena barva.

Dolgo smo se zadržali opiti vonjem zlatih tulipanov, belih, rožnatih, modrih in vijoličastih hijacint ter mnogih drugih rož in težkega srca zapuščamo ta kraj. Žal mi je, da je to tako daleč od mojega doma, da ne morem pogosteje priti. Želela bi del te lepote odnesti s seboj. Saj je možno kupiti raznovrstne rože in rastlinje, toda kako bo preživelo do Novega Sada. Odhajam brez rož ali s seboj nosim čudovite občutke in spomine na lepe ure preživete v Arboretumu, v Volčjem potoku.

Jugoslava Dobrosavljev

Del steklenega vrta z dvesto vrstmi orhidej

Savo Gulin in Svetozar Dobrosavljev med tulipani

barv. Takoj na začetku je prostran travnik raznobarnih tulipanov, v obliki metulja, zajca, mačke... Prostirajo se na zeleni travnati preprogi. Da bi vse to še lepše in bolje doživeli, so naredili nekoliko lesenih platojev s stopnicami, da bi imeli boljši razgled na razcvetele zelene proge.

Poleg toliko tulipanov je tu še okoli tristo vrst drugih rož, meni znanih in neznanih, prelepih barv, sajenih v pravilnih nizih in oblikah.

Tu je tudi veliki stekleni vrt, kjer imajo dvesto vrst orhidej s tisočeriimi cvetovi, različnih velikosti in barv, oranžnih, belih, rdečih, bordo, rožnatih..., nekaj v lončkih obešenih v nizih nad glavami obiskovalcev, na ste-

Jugoslava Dobrosavljev in znana slika Bohinja

P R V O M A J S K I K R E S

Spet sem bila v Ljubljani. Z menoj je bil tudi moj mož. Bila sva povsod. Malo na morju, malo po planinah, pa na jezerih, v Kamniku, pa v škofji Loki, ki mi je še posebej pri srcu. Povsod nam je bilo lepo. Slovenija je lepa dežela.

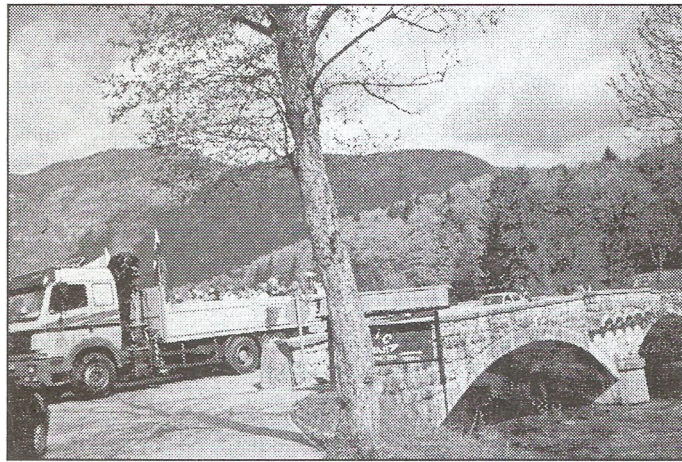
Eden od najzanimivejših dogodkov nam je bil v Bohinjski Bistrici. Tja smo prišli pred prvomajske praznike. V mestu sem videla obvestilo, da se bo pri Mencigerjevi hiši, ki je zdaj planinski dom, zvečer prižgal kres. Ker nikoli prej nisem videla, kako se Slovenci pripravljajo in veselijo pred praznik za 1.maj, sem predložila prijateljem, da gremo zvečer gor, v hribe. Ni jih bilo težko nagovoriti. Del poti smo se peljali z avtom, drugi del pa smo šli peš. Grmada za kres je bila že davno pripravljena, zadaj za hišo. Tu su bile tudi mize in klopi pa oder za muziko in prostor za pijačo. Seveda, v bližini je bil tudi gasilski "šlauf" za vsak slučaj, če bi se ogenj hotel malo preveč razširiti in zaiti v gozd, kjer je povsod smrek in ostalega drevja ter rastlinja. Čeprav je

"Prvomajski kres" - ogenj je gorel še dolgo v noč

hladno, ker je večer pa tudi visoko v hribih smo, mi je prijetno pri srcu. Pa tudi dobro sem se oblekla, kot da je zima. No, vesela muzika, dobro raspoloženje, malo cvička in vsem je lepo. Otroci so okrog in nestrpno čakajo, kakor tudi jaz, kdaj se bo prižgal ogenj. Tu je velika grmada smrekovih in drugih vej. Okrog pol desetih je nekdo polil grmado z malo bencina in prižgal. Napravil se je veliki plamen. Iskre letijo na vse strani in prasketajo smrekove iglice. Veter na tisoče isker nosi na vse strani. Otroci veselo kričijo in bežijo od njih. Vsak ima svojo vejico in se igrajo z ognjem. Poskušajo ga malo vzeti za sebe, da si prižgejo vejico.

Vesela sem in plešem kar sama. Potem pa pokličem prijatelja, ki se težko odloči in pravi, da ni dovolj popil, da bi mogel zaplesati. No, ker je pravi gostitelj, mi ustreže. Za njim pokličem natakarka, potem kuharja in

Prvi maj: mladi na kamionu z zastavo Slovenije prihajajo na proslavo

se lepo naplešem. Jasno vam je, da se mojem možu ne da plesati. Mogoče bi hotel, da ga je prišla prositi katera Slovenka. Napovedovalec napove popevko: "Za veselo gospo in dame volijo". Nimam več želje iskati nove plesalce, pa povabim gospo, ki je sedela na klopi za menoj, ker sem videla, da je zelo vesela in da rada pleše. Takoj je vstala, pa tudi njena hčerka in njuna prijateljica. Pokličem še nekaj otrok in nekoliko mladih, pa se priključijo še drugi in je bila dobra zabava.

Moji so dobili brezplačno pijačo, seveda zaradi mene. Prijateljica mi reče, da je Slovincem treba malo pijače, da bi mogli biti tako veseli kot sem jaz, ki se lahko veselim, ne da bi kaj popila. No, seveda sem potem poskusila tudi jaz malo cvička, ki mi ga je ponudila nova znanka iz Celja, ki je bila navdušena nad mojim znanjem slovenskega jezika in ni mogla verjeti, da se ga učim v Novem Sadu, za katerega jo vežejo lepi spomini. Njena hčerka se navdušuje nad enim našim pevcem in bi rada prišla na njegov koncert v Novi Sad.

Ves večer, kjer koli sem, je moj pogled usmerjen h kresu, k ognju, ki je veselo plamtel na vetru še dolgo v noč.

Kjer koli smo se sprehajali po hribih pred Prvi maj, smo videli pripravljene kresove, ker je v Sloveniji običaj, da jih prižgejo zvečer pred ta praznik. To noč so se na mnogih vrhovih videle vesele lučke, ki so napovedovale prvomajske praznike.

Drugi običaj za te praznike je, da zgodaj zjutraj na sam Prvi maj zbudi orkestar pleh muzike, ki hodi okoli po mestu. To se je tudi nam zgodilo v Bohinjski Bistrici.

Spomnilo me je na mojo mladost v Ljubljani, ko sem bila vesela, ko so me zbudili na ta način. No, v Bohinjski Bistrici imajo še en način, da vas za Prvi maj zgodaj zbudijo. Napravijo tekmovanje za najboljšo karbid bombo. Jasno vam je, kakšno je to bujenje. No, praznik je. Ni važno, čeprav smo šli spat šele zgodaj zjutraj, da nas za Prvi maj zbudi godba na pihala.

Prvi maj je, na Bohinju smo. Krasen pogled. Znana slika. Cerkev, mostiček, zeleno jezero in okoli hribi. Od nekod se sliši pleh muzika. Kamion pelje čez mostič, na njem veliko mladih, ki igrajo, pihajo v svoje instrumente. Na

kabini velika slovenska zastava, s katero se veter veselo poigrava. Hitro tečem tja, da jih bolje vidim in da jih pozdravim. Kje so pa drugi ljudje? Tako malo jih je v Bohinju, čeprav je praznik. No, skoraj mi je postalo jasno, ko smo prišli do poti, ki je peljala gor, proti slapu Savice. Kod da je romanje. Stotine in stotine ljudi. Z razlogom. Zares prekrasen dar prirode. Ne morem preveč blizu, ker ti milijoni kapljic to ne dajo. Si takoj moker, če se ne skriješ pod streho, ki so jo tu zgradili. No, še mnogo lepih stvari se nam je zgodilo pri našem kratkem potovanju po Sloveniji. Radi bi še ostali, ali prvomajski prazniki so minili in treba je iti delat.

Jugoslava Dobrosavljev

In memoriam

S poštovanjem se bomo spominjali članov našega Društva, ki so umrli v preteklih osmih mesecih 2003. leta

**TATJANA
ŽENER**

/september 1964 -maj 2003 /

**TOMA
KRASULA**

/maj 1955- avgust 2003/

Hvala jim za lepo druženje in aktivnosti v našem Društvu.

**Društvo Slovencev "Kredarica"
v Novem Sadu**

LITERARNO GLASBENI VEČER

V mesecu maju 2002 smo Novi Sad obiskali člani Literarnega kluba Dragotina Ketteja iz Novega mesta, kjer smo imeli zelo lep in številčen obisk v Domu sindikatov, približno 150 članov Društva Slovencev »Kredarica« je takrat prišlo na literarni večer. Tokrat bi želeli članom slovenskega društva pripeljati še nekaj bolj »slovenskega«, zapeto slovensko pesem.

Člani okteta **Adoramus** so trenutno eden izmed 10 najbolj priljubljenih oktetov v Sloveniji, kar kaže tudi dejstvo, da so se letos septembra uvrstili med deset najboljših oktetov v Sloveniji. Predstavili so se na državni reviji oktetov Slovenije, ki jo organizira Javni sklad RS za kulturne dejavnosti.

V sklopu koncerta bodo člani Literarnega kluba povezali z izbrano poezijo in prozo. Število nastopajočih: 8 članov okteta, 1 umetniški vodja in 3 člana kluba. Koordinator prireditve: Danijela Janković, Ul. Alekse Šantića 31, Novi Sad, članica DS »Kredarica«.

Kratka predstavitev nastopajočih:

Oktet **Adoramus** se je prvič sestel junija leta 1991. Svoj prvi javni nastop so pevci imeli že poleti tega leta na prireditvi *Planina poje* na Veliki Planini. Leta 1996 so posneli svojo prvo samostojno kaseto z naslovom *Na tgu*. V času delovanja so sodelovali na več kot 160 kulturnih prireditvah. Vsako leto pripravijo in izvedejo nekaj samostojnih koncertov po Sloveniji in tujini, na katerih sodelujejo s številnimi kulturnimi ustvarjalci. Udeležujejo se mnogih pevskih srečanj ter revij in pevskih zborov. Gostovali so v Italiji, Grčiji ter BiH. V lanskem letu je oktet praznoval svojo deseto

obletnico delovanja. Ob tej priložnosti so izdali samostojno zgoščenko z naslovom *Ob tebi sanjam* in ob tem izvedli samostojni koncert. Od jeseni leta 2000 oktet deluje pod umetniškim vodstvom Tomaža Tozona, ki je dolga leta prepeval v Slovenskem oktetu, svetovno priznani in odlični tovrstni pevski skupini pri nas. Zasedbi okteta zato po srcu in barvi najbolje ustreza slovenska ljudska pesem, poleg nje pa oktet posega tudi po umetni pesmi slovenskih in tujih avtorjev, od renesančnih do modernejših del.

Člani okteta: Matjaž Kastelic-1. tenor, Rudi Milinarič-1. tenor, Peter Karlič-2. tenor, Zdravko Pevec-2. tenor, Jože Simončič-bariton, Franci Klobučar-bariton, Mitja Cerovšek-bas, Alojz Simončič-bas, umetniški vodja: Tomaž Tozon.

Literarni klub Dragotina Ketteja: leta 1990 smo se zbrali mladi literarni ustvarjalci Novega mesta in okolice in začeli javno nastopati ter hkrati svojo poezijo in prozo tudi objavljati. Združila nas je ljubezen do literature. Že takrat smo nastopali na številnih literarnih večerih, sodelovali s kulturnimi organizacijami in s svojimi literarnimi prispevki oplemenitili številne kulturne prireditve, kot Teden knjige, Dolenjski knjižni sejem...

Leta 1994 smo izdali svojo prvo skupno literarno publikacijo, antologijo mladih literarnih ustvarjalcev Novega mesta in okolice z naslovom *In P. Veritas*, v kateri se enajst avtorjev predstavlja s svojo poezijo. Leta 1997 smo izdali pesniške liste, dvojezično literarno publikacijo z naslovom *IZ vode*, iz sebe. Leta 1997 smo tudi uradno potrdili obstoj društva in ga poimenovali Literarni klub Dragotina Ketteja. Sedaj nas je v društvu sedemindvajset, tako mladih, še neuv-

javljenih, kot tudi starejših, že uveljavljenih pesnikov in pisateljev. Organiziramo literarne večere in srečanja tako lokalnega kot tudi regijskega pa tudi mednarodnega značaja in na njih tudi sodelujemo.

Namen našega društva je tako aktivno razvijanje ustvarjalnega ozračja, pomoč članom pri izdajanju lastnih literarnih publikacij in sodelovanje s priznanimi književniki ter društvu iz raznih krajev Slovenije pa tudi v tujini.

Za nami so uspešne literarne izmenjave z literati iz R Hrvaške, BiH, Jugoslavije in Poljske. V tem času smo tudi uspešno prevedli dve literarni deli, literatov, ki smo jih spoznali na mednarodnih literarnih izmenjavah in sicer delo Zilhada Ključanina (Pričevalec) in Ratko Cvetnić (Kratek izlet). Obe literarni deli sta izšli pri novomeški založbi Goga.

Klavdija Kotar

Oktet Adoramus, skupaj s člani Literarnega kluba Dragotina Kette iz Novega mesta, nas obišče v septembru (prvi petek v septembru) . Upam, da bo tokrat dvorana Doma sindikata polna, kajti mnogi že dolgo nazaj niso imeli priložnost poslušati izvirne slovenske pesmi in to v živo.

Celoten projekt prihoda okteta in literatov iz Novega mesta podpira Ministrstvo za zunanje zadeve, Urad za Slovence v zamejstvu in po svetu in Mestna občina Novo mesto.

Kot lani, se bom tudi letos potrudila in gostom pokazala čimveč znamenitosti Novega Sada in verjamem, da si bodo želeli ponovnega prihoda.

Danijela Janković

RECEPTI SLOVENSKE KUHINJE

(iz starih ljubljanskih gostiln)

KAŠNATI ŠTRUKLJI Z GOBOVO OMAKO

Potrebujemo: za testo: 250 g mehke moke, 0,5 dl mlečne vode, jajce, sol, 20 g olja; za nadev: 250 g ječmenove kaše, 0,5 kg prekajenega svinjskega vrata, kisló smetano, jajce, majaron, timijan, šetraj, peteršilj, sol, poper in pest drobtin po potrebi; za omako: 100 g šalotke ali čebule, 50 g masla, 50 g oljčnega olja, 2 stroka česna, 0,5 kg jurčkov ali drugih svežih gob, 0,1 kg namočenih suhih jurčkov, 30 g moke, 0,3 l kostne juhe, peteršilj, majaron, timijan, sol, poper in pol kozarčka kisle smetane.

Priprava: Iz sestavin za testo zamesimo maso, ki ne sme biti pretrda, ker je potem ne moremo razvleči - bolje je, da je skoraj na meji lepljivega. Testo gnetemo tako dolgo, da postane popolnoma gladko in elastično. Oblikujemo hlebček, ga položimo na krožnik, premažemo z oljem in pokrijemo. Pustimo v hladilniku, da

počiva vsaj pol ure. Medtem pripravimo nadev: kuhani ječmenovi kaši dodamo na drobne kocke narezan prekajen svinjski vrat. Primešamo kisló smetano in jajce ter vse začimbe. Če je nadev premoker, dodamo malo drobtin. Spočito testo razvlečemo kar se da tanko in pustimo 10 minut, da se malo osuši. Po testu razdelimo nadev, vse skupaj zvijemo v štrukelj in zavijemo v prtč. Kuhamo v slanem kropu okoli 30 minut. Kuhane štruklje odvijemo, jih razrežemo in z gobovo omako ponudimo kot toplo začetno jed.

Za gobovo omako v kozici raztopimo maslo z oljčnim oljem in na mešanici prepražimo drobno sesekljano čebulo. Ko porumeni, dodamo sesekljane česen, in ko ta zadisi, dodamo narezane sveže gobe in odcedjene sveže jurčke. Pražimo tako dolgo, da voda izpari, pomokamo, še malo pražimo in dodamo juho in vodo, ki je ostala od namakanja gob. Prevmemo in začinimo. Pred serviranjem omaki dodamo kisló smetano. Jed je za 10 oseb.

ZELJNI ZVITKI

Potrebujemo (za štiri osebe): 16 listov kisanih zeljnatih glav, 50 dkg kuhanega nadeva za krvavice, peteršilj, 1 por, 1 žemljo, sol, beli poper in muškatni orešček, 2 jajci, 2 žlici masla, 2 dl mesne juhe, 1 dl kisle smetane, 2 rumejaka in eno žlico drobtin.

Priprava: V nadev za krvavice dodamo peteršilj, v vodi namočeno in ožeto žemljo, začinimo s soljo, stolčenim poprom in muškatnim oreščkom. Vmešamo jajca in vse dobro premešamo. S tem premažemo zeljne liste. Zložimo jih v ponev, prelijemo z juho, dodamo maslo in jih dušimo 20 minut. Kuhane prelijemo s kisló smetano, v kateri smo razžvrkljali 2 rumejaka in žlico žemelnih drobtin. Pečemo jih v pečici pri 180 stopinj celzija 30 minut. Postrežemo jih lahko tople ali hladne.

Priredila: Desa Poslon

Bilten »Kredarica«. Izhaja tromesečno. Uredniški odbor: Zlatica Radisavljević, urednik, Marija Lovrić, Rajko Marić, Angela Arandjelović in Albert Kužner, člani. Lektor: Danijela Janković. Priprava tiska: Ljubomir Rakić. Tisk: SZR »MIVA« Veternik. Tiraž: 250 izvodov. Izvod brezplačen. Naslov uredništva: Društvo Slovencev »Kredarica«, 21000 Novi Sad, Futoška 12. Telefon: 611-541. WWW.KREDARICA.S5.COM. Rešenjem Pokrajinskog sekretarijata za informisanje broj 105-651-00104/2002-01 od 19. novembra 2002. godine, Bilten »Kredarica« je upisan u Registar sredstava javnog informisanja.